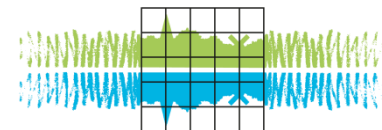

26 februari 2022

Drentse Paosbloem

Landschapsbeheer Drenthe

Behoud van de wilde narcis in Drenthe

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Pieter Posthumus &
Stefan Pronk

Inhoud

- Inleiding
- Herkenning en groeiplaats
- Verspreiding
- Project Drentse Paosbloem
- Afsluiting (helpt u mee?)

Inleiding

Even voorstellen:

Herkenning wilde narcis

Foto: Michiel Poolman

	Wilde narcis
Hoogte (cm)	15–30 centimeter
Bloeitijd	Maart
Bloem	Altijd tweekleurig: bloemdekslippen (lichtgeel) en bijkroon (heldergeel)
Bloem(steel)	Niet of weinig boven de bladeren
Blad	Grijsgroen
Bladbreedte (mm)	4–12 mm
Bijkroon	Naar boven toe nauwelijks wijder
	Inheems

Groeiplaats wilde narcis

- Van nature in beekdalgraslanden, lichte loofbossen en moerasbossen.
- op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op matig vochtige tot vrij natte plaatsen.
- op de neutrale tot vaak zwak zure grond (zand, leem en laagveen)

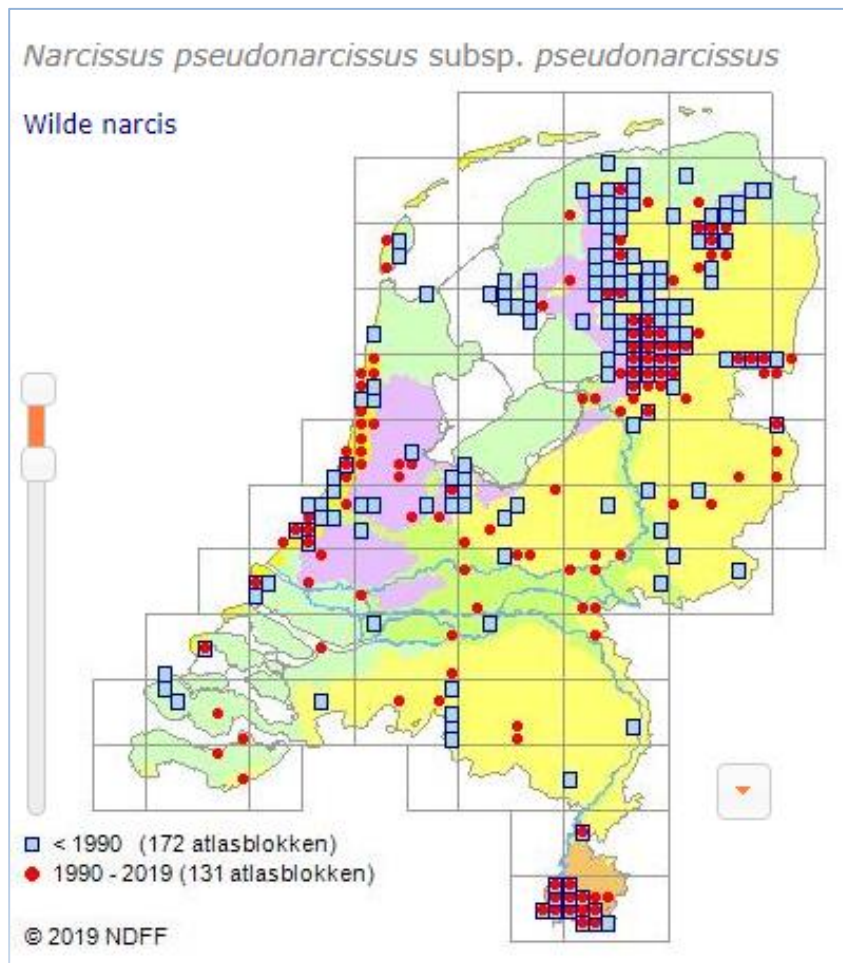

Foto: Bertil Zoer

Verspreiding in Nederland

Verspreiding van de wilde narcis in Nederland

Verspreiding in Drenthe

- In vorige eeuw vanuit beekdalen naar erven en buitenplaatsen gehaald.
- In de tussentijd (bijna) geheel uit natuurlijke groeiplaatsen verdwenen in Drenthe.

Foto: Stefan Pronk (Ruinerwold)

Verspreiding in Drenthe

Kerngebieden

Nijeveen

Kolderveen

Veendijk Havelte

Wapserveen

Ruinerwold

Schoonebeek

Midlaren

Noordelijke deel Drentsche

Aa

Wilde Narcis

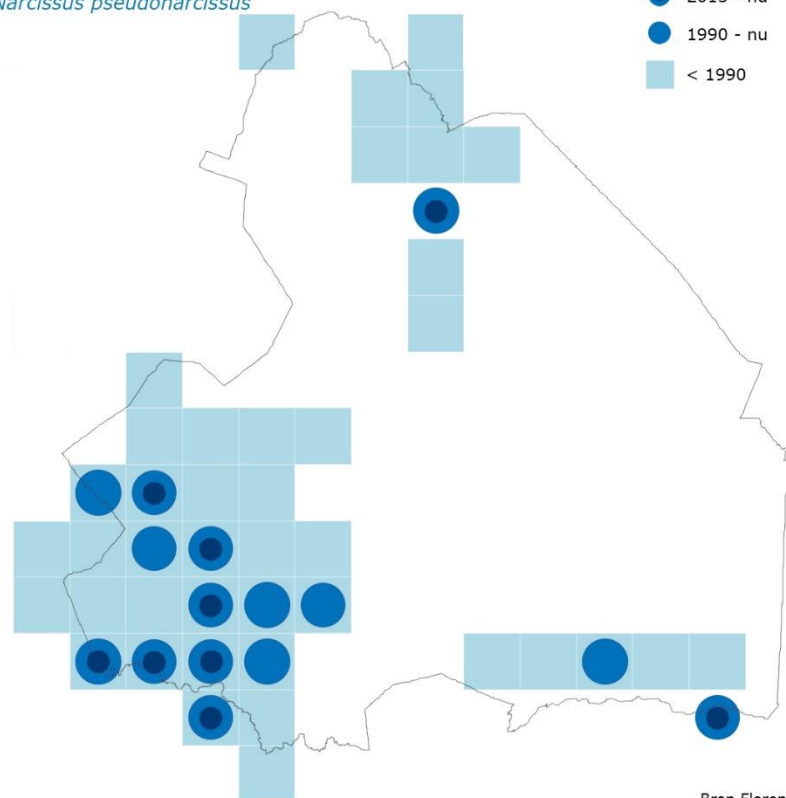
Narcissus pseudonarcissus

Waarnemingen

● 2015 - nu

● 1990 - nu

■ < 1990

Bron Floron

Verspreiding in Drenthe

Niet alleen op erven,
ook in bermen!

Groeiplaats Nijeveen (gemeente Meppel)

Groeiplaats Ruinerwold (gemeente De Wolden)

Historische verspreiding

In dorpen rondom
de beekdalen!

W. BEIJERINCK

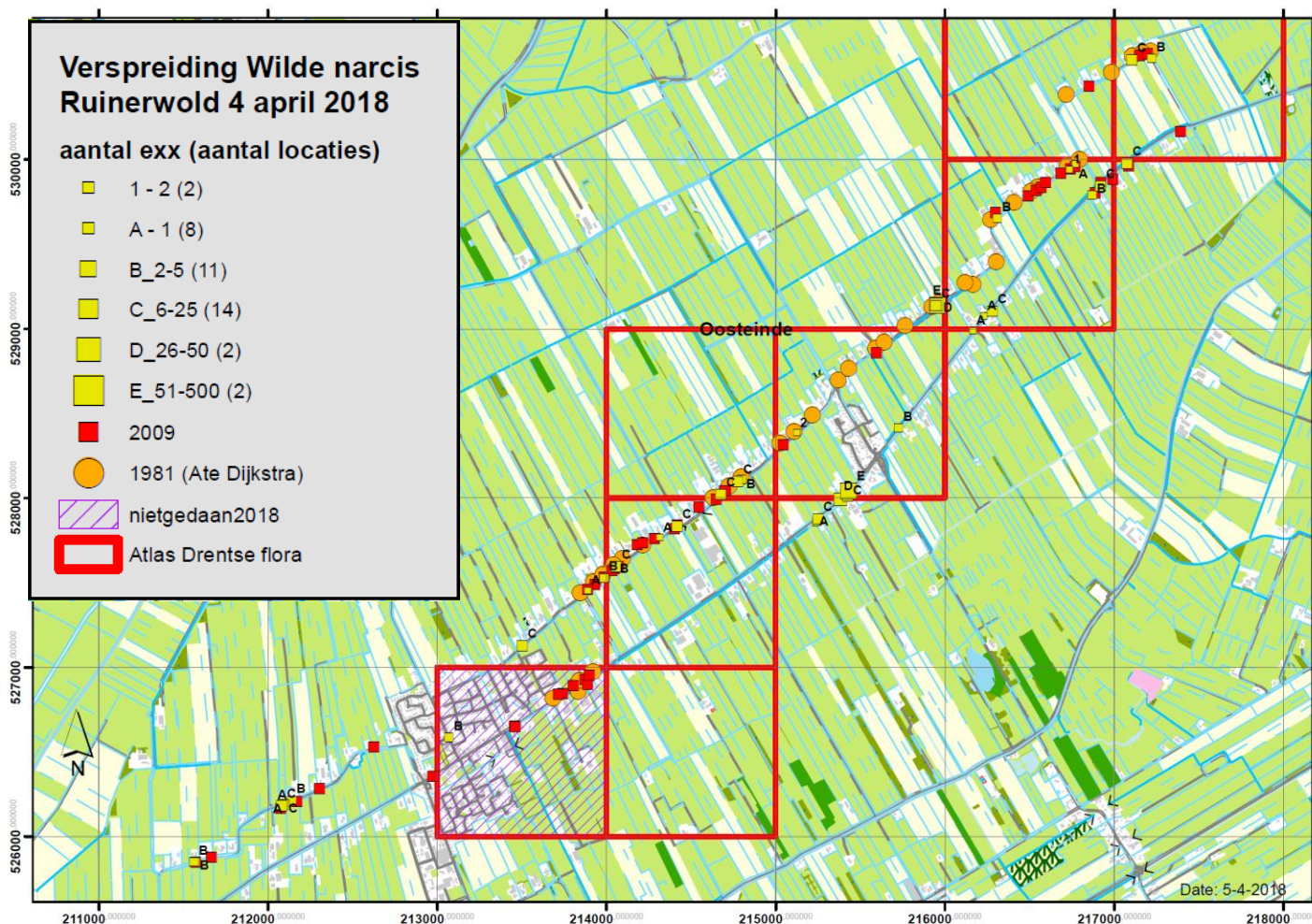
De Levende Natuur 60 (12):283-288 (1957)

Fig. 2. ZW-Drenthe. De verspreiding der tijlozen.

Achteruitgang

Achteruitgang

Project Drentse Paosbloem

- Sinds 2019
- Uitvoering
Landschapsbeheer
Drenthe in opdracht van
de provincie Drenthe

Drentse Paosbloem

Behoud van de wilde narcis in Drenthe

provincie **Drenthe**

Doelen

Bescherming van
bestaande
groeiplaatsen

Herintroductie op
voormalige
groeiplaatsen

Voorlichting/
bewustwording

Foto's: Wim Maatjes (Schoonebeek)

Samenwerkingspartners

- Dorpsbewoners en vrijwilligersgroepen
- Werkgroep Flora Kartering Drenthe (WFD)
- Landschap Overijssel
- Provincie Drenthe
- Gemeentes
- Waterschap Vechtstromen
- Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD)
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Particuliere grondeigenaren

Herintroductie Wapserveense Aa SBB 2020

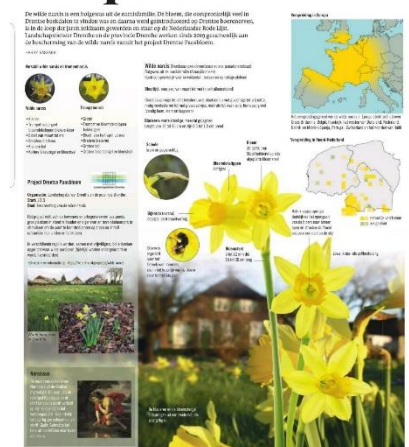

Bescherming bestaande groeiplaatsen

- Advisering erfeigenaren
- Betrokkenheid dorpsbewoners en vrijwilligersgroepen
- Jaarlijkse voorlichtingsbijeenkomst
- Erfbezoeken
- Flyer
- Media (krant, facebook etc.)

Aandacht voor de paasbloem

Voorlichting / bewustwording

Vrijwilligersgroepen / bollenbanken

- Ruinerwold
- Schoonebeek
- Nijeveen
- Wapserveen
- Drentsche Aa (2021-2022)

Bollenbank

- Experimenteren met zaaien en vermeerderen
- Lokale genetisch materiaal veiligstellen
- Tijdelijk 'asiel' bollen
- Kennis en betrokkenheid

In 2022 vrijwilligersgroep oprichten in de regio Drentsche Aa (Loon/Taarlo)!

Foto: Gert Wensvoort

Foto: Jan van Calker

Eigen proef op de som

Zaad uit Schoonebeek
2020

2021

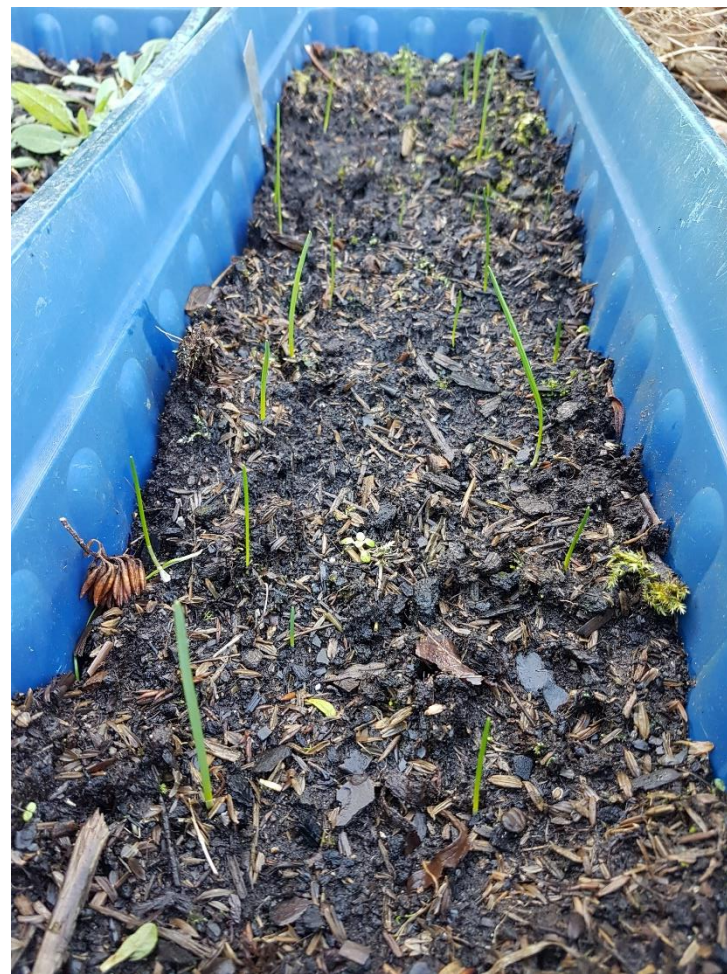

Voorjaar 2022

Situatie februari 2022

Na 5 jaar eerste bloei
bij bollenbank
Overijssel (Michiel
Poolman)

Bescherming en vermeerdering

Bescherming

- Bestaande groeiplaatsen
- Advisering erfeigenaren

Herintroductie

- Op erven
- In halfnatuurlijke graslanden bij tbo's

Herintroductie

Herintroductie halfnatuurlijke graslanden bij tbo's

- Kloosterbos
Schoonebeek
- WMD terrein
Ruinerwold
- SBB Wapserveense Aa

Gecultiveerde varianten

Gelijkende (gecultiveerde) soorten. Wat weten we ervan en hoe gaan we daarmee om?

- Wilde narcis, *Narcissus pseudonarcissus* susp. *pseudonarcissus*
- *Narcissus pseudonarcissus* subsp. *Lobularis*
- *Narcissus pseudonarcissus* 'Princeps' (cultivar van voor 1830)
- *Narcissus* 'Major'

Machiel de Vos Parkkamp 32 Havelte

VOORBEELDEN: algemeen als Wilde Narcis aangemerkt. Karst Meijer: dit is N. p. 'Princeps'

Vrolijke Noot Wapserveen 201503190096

Vrolijke Noot Wapserveen 201503190096

Foto: Machiel de Vos

Genetisch vraagstuk

- Streekeigenheid bestaande populaties onzeker/onbekend
- Meerdere gescheiden populaties in Nederland en de EU.
- Verschillende groeivormen (polvormig en meer losse stengels)
- Verschillende sterk gelijkende gecultiveerde kweekvormen in Drenthe aanwezig
- Kruisbestuiving met gecultiveerde varianten

Uitkomsten expertbijeenkomst juni 2021

Voordat op grotere schaal (her)introductie van de Drentse Paosbloem op erven en in natuurlijke graslanden plaats kan vinden is genetisch onderzoek noodzakelijk!

Tussenstand genetisch onderzoek

Eind 2021 is een eerste opzet van het onderzoek aan provincie Drenthe voorgelegd i.s.m. Science4Nature

Vervolgstappen 2022:

- Uitwerking onderzoeksopzet
- Samenwerking met partners verkennen (o.a. omliggende provincies)
- Financiering vinden

Foto: fam. Boucher

Projectactiviteiten 2022

- Voorlichtingsbijeenkomst
- Zoekactie
- Opzetten vrijwilligersgroep Drentsche Aa
- Verkenning herintroductie Eenerstukken
- Erfadviezen
- Communicatie
- Uitwerken genetisch onderzoek

Voorlichtingsbijeenkomst 2022

Voorlichtingsbijeenkomst Drentse Paosbloem

Wanneer: vrijdagmiddag 4 maart

Tijd: 13.00-15.30

Locatie: De Herberg van Loon

Inclusief korte excursie naar groeiplaatsen in Taarlo

Aanmelden verplicht -> via website LBD.

Voorlichtingsbijeenkomst

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Foto: Voorlichtingsbijeenkomst
Nijeveen 2020

Zoekactie Beilerstroom 2022

Zoekactie groeiplaatsen wilde narcis 11 maart 2022

Op de fiets een zoekactie rondom de Beilerstroom en Dwingelerstroom op zoek naar groeiplaatsen op erven!

Wanneer: vrijdagmiddag 11 maart

Tijd: 13.00-15.30

Verzamellocatie: Camping meistershof Lheebroek

Aanmelden en meer info via info@lbdrenthe.nl

Meer weten?

Projectpagina wilde narcis op de website van Landschapsbeheer Drenthe:

www.lbdrenthe.nl/projecten/wilde-narcis

Handleiding bescherming en vermeerdering wilde narcis

Landschapsbeheer Drenthe

Handleiding

Beschermen en vermeerderen van de Wilde narcis

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Herkenningskaart

ZORG VOOR PLANT EN DIER

Zoekkaart wilde narcis

Helpt u mee om de verspreiding van de wilde narcis in Drenthe in beeld te brengen?

Deze zoekkaart geeft u handvaten bij het herkennen van de wilde narcis ten opzichte van gecultiveerde varianten van de narcis.

Help mee om de
'Drentse Paosbloem' in kaart te
brengen en te beschermen!

Wilde narcis
(*Narcissus pseudonarcissus* ssp. *pseudonarcissus*)

Hoogte (cm)	15–30 centimeter
Bloeitijd	Maart
Bloem	Altijd weekleurig: bloemdekklippen (lichtgeel) en bijkroon (heldergeel)
Bloem(steel)	Niet of weinig boven de bladeren
Blad	Grijsgroen
Bladbreedte (mm)	4–12 mm
Bijkroon	Naar boven toe nauwelijks wijder
Statusaanduiding	Inheems

Trompetnarcis
(*Narcissus pseudonarcissus* ssp. *Major*)

Hoogte (cm)	40–60 centimeter
Bloeitijd	Vanaf half maart tot half april
Bloem	Gevarieerd: vaak zijn de bloemdekklippen en de trompet beiden heldergeel. Er bestaan ook varianten, waarbij de trompet oranje is.
Bloem(steel)	Duidelijk boven de bladeren uitstekend
Blad	Donkergroen/grasgroen
Bladbreedte (mm)	10–15 mm
Bijkroon	Naar boven toe zichtbaar wijder
Statusaanduiding	Niet inheems

Wilde narcis
versus
Trompetnarcis

Te downloaden via: www.lbdrenthe.nl/projecten/wilde-narcis

Laat het voorjaar maar komen!

Foto: Eric van der Bilt, Een (Noordenveld)

Zorg voor ons landschap

Dank voor uw aandacht!

